

संस्कृत-पालि-प्राकृत-विभागः
हिमाचल प्रदेश केन्द्रीय विश्वविद्यालयः, धर्मशाला

Website: <http://www.cuhimachal.ac.in>

स्नातकोत्तरकक्षानिमित्तम् (For PG Classes)

संस्कृत-पालि-प्राकृत-विभाग-द्वारा वृष्टिसत्रार्थं प्रस्तावित-अन्तर्विभागीय-पाठ्यक्रमयोः सूची ।
संस्कृत पालि एवं प्राकृत विभाग द्वारा वृष्टि सत्र हेतु प्रस्तावित अन्तर्विभागीय-पाठ्यक्रमों की सूची
List of interdisciplinary Courses offered by the Department of Sanskrit, Pali & Prakrit
for Monsoon Semester.

क्र. सं.	पाठ्यक्रमस्य नाम	पाठ्यक्रमस्य कूट सं.	श्रेयांक
1	व्यावहारिकं संस्कृतम्	SKT 209	2
2	संस्कृतविज्ञानपरम्परा	SKT 214	2

पाठ्यक्रम कूटाङ्कः—SKT 209

पाठ्यक्रमस्य शीर्षकम्- व्यावहारिकं संस्कृतम्
श्रेयाङ्काः - 02

पाठ्यक्रम कूट – SKT209

पाठ्यक्रमस्य शीर्षकम्- व्यावहारिकं संस्कृतम् क्रेडिट-

2

श्रेयाङ्काः - 02 [एकम् क्रेडिट व्याख्यानम् – संघटितकक्ष्यागतिविधेः वैयक्तिकसम्पर्कस्य च १० होरासमानम् , प्रयोगशालायाः/व्यावहारिककार्यस्य/अनुशिक्षणस्य/शिक्षकनियन्त्रितगतिविधीनां ५ होरासमानम् , अन्यकार्याणि यथा स्वतन्त्रव्यक्तिगर्कार्याणि, सामूहिककार्याणि, निर्धारितानि अनिवार्य/वैकल्पिककार्याणि , साहित्यसमीक्षा, पुस्तकालयकार्याणि, तथ्यसंग्रहाः, शोधपत्रलेखनम्, संगोष्ठीपत्रलेखनादिम् १५ होरासमानं भवति]

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि-

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यं वर्ततेछात्रेषु संस्कृतस्य व्यावहारिकज्ञानाभिवृद्धिसम्पादनम्, तथा छात्राणां संस्कृतभाषया शुद्धरूपेण सम्भाषणस्य लेखनस्य च योग्यतासम्पादनम् संस्कृतशब्दभण्डाराभिवृद्धिसम्पादनम्, अनुवादक्षमताभिवर्धनम् ।

पाठ्यक्रमः

1. संस्कृतवर्णमाला
2. शब्द उच्चारणपद्धतिः
3. व्यावहारिकशब्दाः (बन्धुवाचकाः, दैनिक-अभिवादनशब्दाः, वृत्तिसम्बद्धाः, शरीरावयवाः, लेखनसामग्री)

संस्कृत-पालि-प्राकृत-विभागः
हिमाचल प्रदेश केन्द्रीय विश्वविद्यालयः, धर्मशाला

Website: <http://www.cuhimachal.ac.in>

4. संख्यावाचकशब्दाः (एकतः पञ्चाशत् पर्यन्तम्)

5. कारकचिह्नानि विभक्तयश्च

6. अकारान्त पुल्लिङ्ग-नपुंसकलिङ्गशब्दाः

7. आकारान्त स्त्रीलिङ्गशब्दाः

8. अधोनिर्दिष्टानि धातुरूपाणि पञ्चलकारेषु

(पठ्, गम्, लिख्, खाद्, चल् पत्)

9. व्यावहारिकसम्भाषणम्

परीक्षार्थं निर्धारितग्रन्थः

१. भाषाप्रवेशः भाग १, संस्कृतभारती, नई दिल्ली ।

२. प्रथमदीक्षा – राष्ट्रिय-संस्कृत-संस्थान द्वारा प्रकाशित, जनकपुरी नई दिल्ली ।

सहायकग्रन्थाः

३. संस्कृतव्यवहारसाहस्री, संस्कृतभारती, नई दिल्ली ।

४. हिन्दी-संस्कृतशब्दकोशः, संस्कृतभारती, नई दिल्ली ।

५. कारकम्, जि.महाबलेश्वर भट्टः, संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु ।

६. रूपचन्द्रिका, ब्रह्मानन्दत्रिपाठी, चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी, २०१४ ।

७. शुद्धिकौमुदी, जनार्दन हेगडे, संस्कृतभारती, बेङ्गलूरु। अनुवादचन्द्रिका, डा. ब्रह्मानन्दत्रिपाठी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ।

व्याख्यानयोजना २०९

व्याख्यानसंख्या	व्याख्यानविषयः	निर्धारितपुस्तकानि
1-5	संस्कृतवर्णमाला, शब्द उच्चारणपद्धतिः. व्यावहारिकशब्दाः (बन्धुवाचकाः, दैनिक-अभिवादनशब्दाः, वृत्तिसम्बद्धाः, शरीरावयवाः, (लेखनसामग्री)संख्यावाचकशब्दाः (एकतः पञ्चाशत् पर्यन्तम्)	1,2
6,7,8	कारकचिह्नानि विभक्तयश्च	1,2
9,10,11	अकारान्त पुल्लिङ्ग-नपुंसकलिङ्गशब्दाः:आकारान्त स्त्रीलिङ्गशब्दाः	1,2
12,13,14,15	अधोनिर्दिष्टानि धातुरूपाणि पञ्चलकारेषु (पठ्, गम्, लिख्, खाद्, चल् पत्)	1,2
16,17,18,19,20	व्यावहारिकसम्भाषणम्	1,2